

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI

AKTIESELSKAP

PANORAMA OG GAMMEL BEBYGGELSE I SVEA

BERETNING FOR 55. DRIFTSÅR 1970-71

REPRESENTANTSKAPET 1970 - 71

ORDFØRER: *Direktør Egill Langlo*

VICEORDFØRER: *H.r.advokat Jan Einar Greve*

<i>Direktør Erik Anker, Halden</i>	<i>Direktør Egill Langlo, Bergen</i>
<i>H.r.advokat Jan Einar Greve, Bergen</i>	<i>Generalkonsul Erling Lind, Oslo</i>
<i>Skipsreder Johan Horn, Bergen</i>	<i>Professor Magne Mortenson, Trondheim</i>
<i>Skipsreder Kristian Gerhard Jebsen, Bergen</i>	<i>Kjøpmann Edv. Riisøen, Bergen</i>
	<i>Skipsreder Hans Petter Westfal-Larsen, Bergen</i>

STYRET 1970 - 71

FORMANN: *H.r.advokat Henrik Ameln*

VICEFORMANN: *Direktør Ivar Lund*

H.r.advokat Henrik Ameln, Bergen

H.r.advokat Andreas Arntzen, Oslo

Skipsreder Helge Jakobsen, Tromsø

Direktør Ivar Lund, Bergen

Adm. direktør Fredrik Qvale, Oslo

ADMINISTRASJONEN 1970 - 71

Adm. direktør Ole Møllerud

Salgsdirektør Atle Bjørkum

Vintersjef Svalbard: Per Brevik

Revisjon:

Statsaut. revisor Hans L. Markussen

55.

ÅRSBERETNING

*Store Norske Spitsbergen
Kulkompani*

A K T I E S E L S K A P

DRIFTSÅRET

1. APRIL 1970 · 31. MARS 1971

J.W. EIDES BOKTRYKKERI

STYRETS BERETNING

for driftsåret

1. april 1970 – 31. mars 1971

OVERSIKT. Driftsåret 1970/71 ble preget av ekspansiv virksomhet på en rekke sektorer. Foruten bestrebelser med sikte på en gradvis økning av årsproduksjonen, er det lagt stor vekt på videreføringen av et omfattende undersøkelsesprogram. Det er hensikten å etablere et tilfredsstillende grunnlag for langtidsplanlegging av driften og betydelige utvidelser av årlige produksjonskvanta i 1970-årene. Økt aktivitet også på den sosiale og samfunnsmessige siden må sees som et vesentlig ledd i denne sammenheng.

Kostnadsutviklingen har i de senere år vært ugunstig for kulldriften. Rasjonalisering og utvidelse av produksjonen med økt mekanisering og ved nye gruber er nødvendig for å oppnå lønnsom drift i fremtiden. Tiltakene vil kreve betydelige investeringer i årene fremover.

I 1970 ble et utvalg oppnevnt av Industridepartementet gitt i oppdrag å vurdere det innenlandske behov for kull og koks i årene fremover. Utvalgets rapport konkluderer med en anbefaling om å øke kullproduksjonen på Svalbard overensstemmende med planer utarbeidet av Store Norske.

Selskapet har inngått avtale med det russiske grubeselskapet Arktikugol om opsjon for Arktikugol til å leie et kullfelt som ligger i nærheten av Barentsburg ved Grønfjorden. Opsjonsfristen er satt til 30/6—1972.

Selskapet innledet i 1970 forhandlinger med Caltex om en revisjon av bestående kontraktsforhold. Disse forhandlingene er senere slutført.

GRUBEDRIFTEN. *Netto årsproduksjon i 1970/71 var 455.430 tonn kull mot foregående års 426.062 tonn. Årets produksjon er den høyeste i selskapets historie. Produksjonsdrift har pågått i grubene 4, 5 og 6 hvorav sistnevnte nå er hovedgruben.*

Grube 4 ble kun drevet en kort tid våren 1970 og leverte 16.946 tonn kull netto. Driften ble innstillet grunnet lav produktivitet.

Grube 5 ble startet igjen senhøstes og hadde ved driftsårets utløp levert 58.300 tonn kull, i alt vesentlig fra pillardrift langs hovedstollene. Gruben vil være utdrevet i løpet av vinteren 1971/72.

Grube 6 produserte i alt 367.895 tonn netto, inklusiv oppfaringskull.

Grube 3, beliggende vest for Hotelnesset, er under klargjøring for drift. Tilskudd av oppfaringskull i driftsåret 1970/71 er beregnet til 4 489 tonn netto.

Grube 3 vil komme i produksjon med 4 strosser i løpet av driftsåret 1971/72.

Grube 7, som eies av A/S Adventdalens Kullfelt, har i løpet av undersøkelsesfasen gjennom årene 1969/70 og 1970/71 gitt et netto tilskudd på tilsammen 7.800 tonn kull.

Det nyoppfarte kvantum kull i grubene 3 og 6 utgjør i alt 791.000 tonn, inklusiv hovedstollpillarer.

Oppfaringen fordeler seg med 711.000 tonn i grube 6 og 80.000 tonn i grube 3.

Totalt er det i driftsåret 1970/71 avbygget 513.407 tonn brutto i grubene 3, 4, 5 og 6.

En oversikt pr. 31.3.1971 viser at samlet kvantum sikre og sannsynlig drivverdige kullreserver utgjør ca. 5.400.000 tonn brutto i grubene 3, 4, 5 og 6. Hertil kommer et mulig tilleggskvantum på i alt ca. 3.000.000 tonn i de samme grubene.

Hverken grube 7-feltet eller andre mulig drivverdige nye forekomster er medregnet i denne oversikten.

Undersøkelsene i grube 7-feltet ble gjenopptatt senhøstes etter sommerstans i 1970.

Det ble drevet tre parallelle stoller videre i retning mot Foxdalen. Arbeidene pågikk til ultimo juni 1971. Fremdriften ble i første del av perioden hemmet av etterarbeider og sikring av partier med dårlig hengfjell. Total inndrift ble dessverre betydelig mindre enn ventet.

Av samlet stollengde i felt på ca. 5.500 meter gjenstår det nå å drive 1.700 meter til utslag i Foxdalen. Det er utarbeidet planer for fullføring av prosjektet uten flere avbrudd.

Den del av grube 7-feltet som en nå er inne i synes å være godt drivverdig. Dette gjelder de innerste 800 meter av stollene og sannsynligvis hele den overveiende del av de gjenstående 1.700 meter. Kullgangen er til dels noe ujevn og bølgeformet, men mektigheten er god, i gjennomsnitt 120 til 140 cm, uten nevneverdige striper av skifer og mellomstein. Kvaliteten av kullene i indre deler av stollene er omtrent som normalt for Longyearkull.

En antar at den sannsynlige og mulig drivverdige del av grube 7-feltet omfatter en kullforekomst av størrelsen 5—6 mill. tonn.

Undersøkelser i Svea Østfelt ble iverksatt i løpet av 1970 etter et nytt og forsert program. Hensikten er i første rekke å innvinne tid slik at en avgjørelse om drift på disse antatt store forekomstene kan tas så snart som overhodet mulig. Etter omfattende og grundige forberedende arbeider knyttet til leir, transportanlegg, lagre, verksted og kommunikasjoner med Longyearbyen, ble selve stolldriften påbegynt tidlig på nyåret 1971.

Pr. august 1971 er det drevet inn ca. 500 meter stoll, horisontalt i den sentrale del av forekomsten, med mektigheter på 4 til 5 meter kull av god kvalitet. Resultatene til nå kan betegnes som meget positive.

Andre undersøkelsesarbeider enn her spesifisert pågår. Nevner spesielt arbeider knyttet til å fastlegge sydlig og østlig begrensning av grubefeltene inne i Adventdalen og tilhørende sidedaler.

Drift av uteanlegg og hjelpeavdelinger knyttet til grubedrift, transport og oppredning har i driftsåret 1970/71 i hovedsaken funksjonert tilfredsstillende. Endel svikt ved driften av taubanene har imidlertid i noen grad hemmet produksjonen og innkjøring av kull fra provisoriske tippeanlegg.

I kraftstasjonen er nå installert en tredje turbin som reserve for kraftproduksjonen.

Av større moderniseringsarbeider i bysamfunnet nevnes nyinnredning av forlegning 106 og oppussing av bad/skiftehus i Nybyen.

Tilgangen på vant og kvalifisert arbeidskraft har jevnt over vært god, men vanskeligheter med å skaffe et tilstrekkelig antall fagarbeidere i sommersesongen er følbare.

VERNETJENESTEN og informasjonsvirksomheten er fortsatt utbygget med sikte på å forebygge helse- og arbeidsskader, foruten å gi alle ansatte en bredere innføring i de forskjellige ledd av virksomheten.

Helsetilstanden i Longyearbyen har vært bra i 1970/71, ifølge verkslegens årsrapport.

Bedriftsutvalg og sikkerhetsnemnd utfører effektivt og verdifullt arbeid på sine respektive ansvarsområder.

SOSIALE FORHOLD. Forholdet mellom bedriftsledelse og organisasjoner i grubesamfunnet er fortsatt meget tilfredsstillende.

Det nye skole- og idrettsbus med innebygget svømmebasseng kan tas i bruk høsten 1971. 9-årig grunnskole blir samtidig innført. Bygget representerer et lenge savnet og verdifullt aktivum for den stedlige befolkning. Den nye skolen har rikelig kapasitet for den planlagte utbygging av et større antall familieleiligheter i løpet av de nærmeste år. Sommeren 1971 ble det reist 2 boligenheter som hver inneholder 8 små, men hensiktsmessige leiligheter.

Programmet med regelmessige vinterflyvninger basert på chartrede større maskiner fra Braathens SAFE ble utvidet vinteren 1970/71. I alt anløp 26 større fly vinterflyplassen ved Longyearbyen.

Intern trafikk basert på mindre fly har også økt. Disse flyene er effektive som kommunikasjonsmiddel mellom de forskjellige sentra på Svalbard og har oppnådd en imponerende høy grad av regularitet også i mørketiden.

SALG OG SKIPNING. Det oppsving som det europeiske kullmarked opplevet mot slutten av 1969 forsterket seg og holdt gjennom hele 1970. Det var ingen vanskeligheter med avsetningen av de ikke allerede kontraktsbundne kull til bedre priser enn det som er opplevet på mange år. Det totale skipningskvantum i 1970 var 425.000 tonn som fordelte seg med 330.000 til Norge og 95.000 til utlandet.

Av våre norske kunder avtok Norsk Koksverk A/S noe over 200.000 tonn, handelsimportørene i Nord-Norge ca. 50.000 tonn, mens resten ca. 80.000 tonn gikk direkte til metallurgisk industri.

Skipningene ble gjennomført uten større vanskeligheter under meget gunstige isforhold. Et brannutløp på «Binny» under overfarten fra Longyearbyen til Nord-Norge senhøstes, ble meget effektivt brakt under kontroll av skipets kaptein og mannskap. Brødr. Jakobsens Rederi A/S, Tromsø, ytet assistanse ved åpningen og avslutningen av sesongen slik at det stadig befant seg hjelpeskipp i farvannet under overfarten mellom Svalbard og fastlandet.

Det karakteristiske for vår salgssituasjon er at kull som brensel i Nord-Norge fremdeles er avtagende. Til gjengjeld har behovet for kull som råstoff i ferro-industrien vært tiltagende. Dette kan gi grunnlag for økede avsetningsmuligheter i årene fremover i takt med utbyggingen av norsk metallurgisk industri.

REGNSKAP. Revidert regnskap for driftsåret 1. april 1970 til 31. mars 1971 fremlegges. Vinnings- og tapskonto er gjort opp med et brutto driftsoverskudd på grubedriften, stort kr. 1.530.725,26, tillagt nettooverskudd på drift av Strandgaten 209, kr. 219.967,88, i alt kr. 1.750.693,14. Avskrivninger på andre faste aktiva enn Strandgaten 209 er belastet regnskapet med kr. 1.734.092,02 og skatter er avsatt med kr. 30.822,—. Årets netto driftsunderskudd, kr. 14.220,88, er foreslått dekket ved overførsel fra reservefondet.

Kullbeholdningen er vurdert på grunnlag av inngåtte salgskontrakter.

Det er i regnskapsåret produsert 455.430 tonn kull, mens skipning og eget forbruk var 444.156 tonn. Kullbeholdningen pr. 31.3.71 er deretter regnskapsført med 213.065 tonn. På grunnlag av kontrollmålinger er kullbeholdningen nedvurdert med 12.000 tonn.

Beholdningen av driftsmateriell er vurdert etter tilsvarende retningslinjer som i forrige års regnskap.

Selskapet har adgang til å foreta avskrivninger på faste aktiva, men årets regnskapsførte avskrivninger ansees å være forsvarlige sett i relasjon til de bokførte restverdier. Dersom større grad av selvfinansiering av nødvendige nyinvesteringer skal være mulig, vil det dog være nødvendig at større beløp kan disponeres til avskrivninger.

I regnskapet for 1970/71 er det på grunnlag teknisk/økonomiske beregninger aktivert oppfaringsarbeider i grube 6 med kr. 1.500.000 som forutsettes utgiftsført i senere års regnskaper.

Arbeidene i forbindelse med åpning og anlegg av grube 3 har fortsatt i 1970/71, og de medgåtte kostnader er aktivert i regnskapet med kr. 2.879.269,67. Det påregnes investert i nyanlegget ytterligere ca. kr. 3.000.000.

Til dekning av utgiftene ved undersøkelsesarbeidene i Svea i 1970/71 har Den norske Stat bevilget kr. 1.600.000. Dessuten er det fra norsk industrihold mottatt et undersøkelsestilskudd — på særlige vilkår — på kr. 2.000.000. Man antar at også dette sistnevnte tilskudd bør regnskapsføres til reduksjon i vedkommende aktivapost. Den norske Stat har dekket en andel av andre undersøkelser på selskapets eiendommer med kr. 290.332,67.

Utbyggingen av grube 6 er nå fullført. Etter regnskapsføring av årets arbeider med kr. 512.723,36 er det investert i grube 6 i alt kr. 32.000.000 som tilsvarer det investeringslån staten har ydet selskapet.

Det henvises til note på balansen.

Den norske Stat har bevilget i alt kr. 5.325.000 til bygging av skole- og idrettshus i Longyearbyen. Av beløpet var kr. 3.449.389,18 medgått pr. 31.3.71. Resten av beløpet vil bli anvendt til sluttarbeider i 1971/72.

På statsbudsjettet for 1971 er det bevilget kr. 2.000.000 til A/S Adventdalens Kullfelt til delvis dekning av Store Norske's forskuttering av undersøkelser i grube 7-feltet. Denne bevilgning sammen med en restandel av den tilsvarende bevilgning for 1970 på kr. 351.821,18, er disponert i det foreliggende årsregnskap. Det overskytende kostnadsbeløp pr. 31.3.71, kr. 378.503,21, forutsettes dekket ved senere statsbevilgning.

Av tilgangspostene under faste aktiva på Svalbard nevnes følgende større poster: Maskiner og utstyr i kraftstasjonen er regnskapsført med kr. 277.000 og rullende materiell med kr. 481.000.

I alt har selskapet siden 1945 investert 97 millioner på Svalbard — eksklusive de investeringer som er finansiert ved statsmidler. Til ansatte er i samme tidsrom utbetalt i direkte arbeidslønninger og sosiallønn i alt 426 millioner kroner, hvorav i driftsåret 27,5 mill. kroner

Det totale skipningskvantum siden 1945 utgjør 8,2 mill. tonn, hvorav til utlandet 2,5 mill. tonn. Valutainntektene ved utenlandssalgene etter 1945 motsvarer 262 mill. kroner.

Statsgarantien for kassakredittlån er søkt forhøyet fra 12 til 17 mill. kroner.

For øvrig henvises til regnskapet.

Bergen, den 31. mars 1971
24. september 1971

I styret for

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI AKTIESELSKAP

Henrik Ameln   Andreas Arntzen   Helge Jakobsen   Ivar Lund   Fredrik Qvale
formann

R E G N S K A P 1 9 7 0 - 1 9 7 1

VINNINGS- OG TAPSKONTO 1/4 1970 — 31/3 1971

	1970/71	1969/70
Produksjon (tonn)	455.430	426.062
Produksjonsinntekter	42.010.163,34	(1000 kr.) 36.142
Refunderte utgifter Svalbard	1.236.458,66	1.305
Andre inntekter	275.000,00	346
	43.521.622,00	37.791
Direkte produksjonsomkostninger (ekskl. lønn stigere og formenn) ..	23.636.315,82	20.316
Bysamfunns- og andre sosiale omkostninger på Svalbard	9.446.668,38	8.212
Administrasjonsomkostninger Svalbard inkl. lønn stigere og formenn	3.702.501,43	3.474
Omkostninger Svalbard total pr. tonn produksjon 80,77 (75,11)....	36.785.485,63	32.002
Brannassuranse m.v.	345.028,80	291
Kulleksportavgift m.v.	363.380,00	311
Pensjoner, pensjonsforsikring	471.209,18	124
	37.965.103,61	33.028
Administrasjons- og salgsomkostninger Norge	2.169.404,58	1.968
Godtgjørelse til representantskap, styre og forretningsfører	182.575,30	161
Driftsomkostninger total, ekskl. renteutgifter pr. tonn produksjon 88,53 (82,52)	40.317.083,49	35.157
Brutto driftsoverskudd grubedriften, ekskl. renteutgifter	3.204.538,51	2.654
Renteutgifter (netto driften)	1.673.813,25	1.312
Sum	1.530.725,26	1.322
Avskrivninger	1.734.092,02	1.545
Sum	— 203.366,76	— 223
Inntekter Strandgt. 209 brutto	460.141,56	
Renter	139.273,68	
Avskrivninger	100.900,00	136
	16.601,12	— 87
Avsatt til skatter	30.822,00	25
Netto driftsunderskudd	— 14.220,88	— 112

som dekkes ved overførsel fra reservefondet.

AKTIVA

BALANSE PR. 31/3 1971

PASSIVA

	1970/71	1969/70 (1000 kr.)		1970/71	1969/70 (1000 kr.)
Land- og gruberettigheter	1.050.000,00		Aksjekapital	9.600.000,00	9.600
— årets avskrivninger	72.000,00	978.000,00	Reservefond, saldo pr. 1/4—70	282.887,55	
Landeiendommer oppskrevet 1968/69	5.900.000,00	5.900	Fragår: underskudd 1970/71	14.220,88	268.666,67
Åpnings- og oppfaringsarbeider grube 4 og 5	659.000,00		Fond til sosiale formål på Svalbard II	5.988,52	45
— årets avskrivninger	239.000,00	420.000,00	Udisponert brannskadeerstatning	61.509,52	61
Oppfaringsarbeider grube 6 tilkommet 1970/71	4.970.900,00	1.500.000,00	Partialobligasjonslån og annen pantegjeld på selskapets eiendommer	13.409.000,00	14.224
Bygninger og bygningmessige anlegg	795.500,00	4.971	Svalbardpenger i sirkulasjon	4.933.348,40	5.597
— årets avskrivninger	1.241.100,00	4.175.400,00	Avsetning til skatter	70.000,00	70
Maskiner, transportmateriell o.l.	758.589,47		Andre kreditorer (herav kassakredittgjeld kr. 14.949.308,77)	31.425.435,42	27.562
+ tilkommet 1970/71	1.999.689,47		Garantiansvar	0	
— avgang	51.800,00		Diskonteringsansvar	210.000,00	
— årets avskrivninger	493.789,47	1.454.100,00			
Nyanlegg grube 3	1.067.153,77	1.241	Den norske Stat har ydet selskapet et investeringslån, stort kr. 32.000.000,—, med betinget tilbakebetalingsplikt på vilkår og under avtale som er inntatt i St.prp. nr. 51-1967/68, kfr. Stortingsvedtak av 20/5 1968. Midlene kan anvendes til utbygging av en ny grube, betegnet grube 6.		
+ tilkommet 1970/71	1.812.115,90	1.067	Da selskapet ikke har vanlig debitoransvar for investeringslånet, idet lånevilkårene bl.a. prioriterer lånet etter aksjekapitalen ved eventuell likvidering, er lånet og de tilhørende investeringer ikke regnskapsført som aktiva og passiva i selskapets årsbalanse.		
Undersøkelser Svea	35.711,10		Av avtalemidlene var investert pr. 31/3—70	31.487.276,64	
+ tilkommet 1970/71	3.985.460,06		Investert 1970/71	512.722,36	
÷ bevilget ved Den norske Stat	4.021.171,15		I alt investert av avtalemidlene for utbygging av grube 6 pr. 31/3-71	32.000.000,00	
÷ undersøkelsestilskudd på særlige vilkår	—1.600.000,00	421.171,16			
Andre undersøkelser	191.454,81	36			
+ tilkommet 1970/71	362.915,84				
— bevilget ved Den norske Stat	554.370,65				
— årets avskrivninger	290.332,67	146.135,43			
Nyanlegg grube 6 tilkommet 1970/71	117.902,55	192			
— finansiert under avtale med Den norske Stat	512.723,36	0			
Skole og idrettshus	512.723,36	0			
+ tilkommet 1970/71	141.396,16				
— bevilget ved Den norske Stat	3.307.993,02				
Rest forskuttering grube 7 pr. 1/4—70	3.449.389,18	0			
+ tilkommet 1970/71	3.449.389,18	141			
— bevilget ved Den norske Stat	0				
Sum anlegg Svalbard	2.730.324,39	0			
Faste eiendommer Norge	2.351.821,18	378.503,21			
— årets avskrivninger	18.252.579,47	15.257			
Øvrige driftsmidler Norge	4.442.676,49	4.443			
— årets avskrivninger	104.500,00	4.338.176,49			
Beholdning driftsmateriell	65.500,00	53.200,00			
Beholdning salgsprodukter	12.300,00	65			
Andel i andre selskaper	7.441.184,99	7.390			
Verdipapirer	18.639.385,00	16.752			
Kullkunder og andre debitorer	60.301,00	68			
Lån ansatte	12.500,00	17			
Forskuttering under avt. m/Staten samt forskuddsført pensjonspremie	2.236.814,18	6.901.447,60			
Kassabeholdning inkl. Svalbardpenger	496.300,75	8.536			
Innestående i bank og på postgiro	4.168.332,67	4.069.713,43			
	5.460,55	4.891			
	59.773.948,53	57.440			

Bergen, den 31. mars 1971
24. september 1971

I styret for

STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI AKTIESELSKAP

Henrik Ameln   Andreas Arntzen   Helge Jakobsen   Ivar Lund   Fredrik Qvale
formann

Ole Møllerud
adm. direktør

Lars Teigland
økonomisjef

Regnskapet er revidert av meg. Jeg viser til revisjonsberetning avgitt den 24/9—71.

Hans L. Markussen
statsaut. revisor

Foranstående årsberetning med vedheftet utdrag av Vinnings- og Tapskonto er godkjent i representantskapsmøte i dag til fremleggelse på generalforsamlingen med innstilling om at regnskapet godkjennes og at styret bevilges ansvarsfrihet for forretningsførselen.

Den ordinære generalforsamling er besluttet avholdt den 26. oktober 1971 kl. 13.00 på selskapets kontor i Strandgaten 299, Bergen.

Bergen, 24. september 1971.

EGILL LANGEØ

Representantskaps ordfører

BILDER OG KART

Blomstrandhalvøya ved Kongsfjorden

Maskinlaster for stollrift grube 7

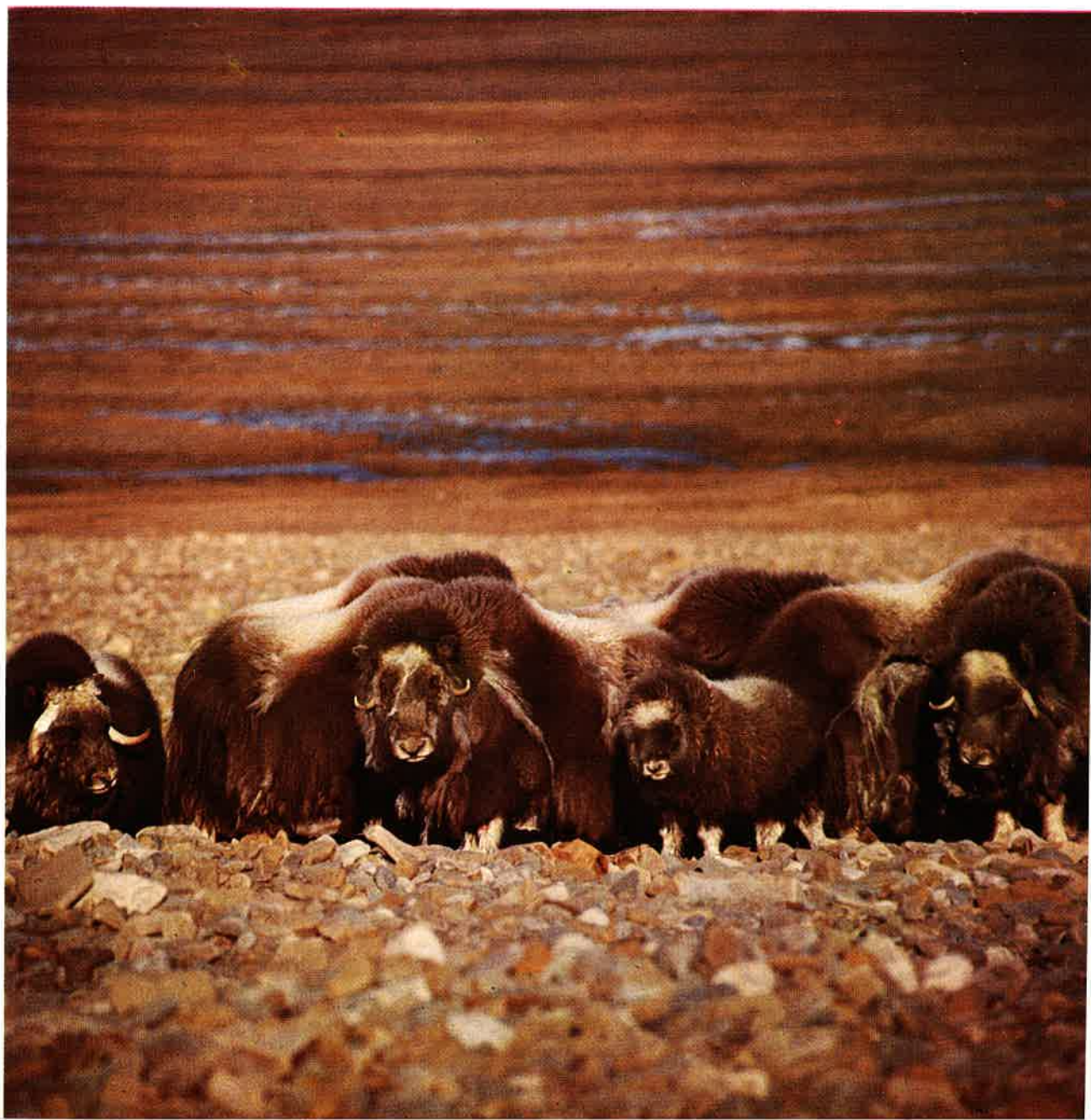

Veggmalerier på oppholdsrom grube 2, malt av en grubearbeider

Moskusdyr

- ① Svalbard, en del av kongeriket Norge.
- ② Kartskisse over grubene ved Longyearbyen.
- ③ Utsnitt av kart over sentrale deler av Vest-Spitsbergen.

①

